

16. Вимоги до обов'язкового оформлення окремих рішень суб'єктами первинного фінансового моніторингу пов'язаних з зупиненням чи моніторингом окремих фінансових операцій

Крім виявлення, реєстрації та надання інформації Держфінмоніторингу України про фінансові операції, які підлягають фінансовому моніторингу у випадках наведених у попередніх розділах, з метою забезпечення проведення заходів, спрямованих на недопущення використання суб'єкта первинного фінансового моніторингу та його відокремлених підрозділів для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (далі – Закон) чітко визначені додаткові обов'язки та права суб'єкта первинного фінансового моніторингу, стосовно зупинення проведення, відмови від проведення чи моніторингу фінансових операцій в окремих випадках, а саме:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний зупинити проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, та повідомити про це Держфінмоніторинг України в день зупинення проведення фінансової операції;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право зупинити проведення фінансової операції у разі, якщо така операція містить ознаки, передбачені статтями 15 і 16 Закону та зобов'язаний повідомити про це Держфінмоніторинг України в день зупинення проведення фінансової операції;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний відмовитися від встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції у разі, якщо здійснення ідентифікації клієнта відповідно до вимог законодавства є неможливим, за винятком операцій щодо зарахування коштів, які надходять на рахунок такого клієнта та зобов'язаний протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови повідомити Держфінмоніторинг України про проведення таких операцій та осіб, які мають або мали намір їх провести;
- у разі ненадання клієнтом, з яким встановлені ділові відносини, необхідної інформації для вивчення фінансової діяльності клієнта, якщо така інформація є публічною (відкритою), суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право відмовити йому в проведенні подальших фінансових операцій;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право відмовитися від проведення фінансової операції у разі, якщо фінансова операція містить ознаки такої, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, та зобов'язаний повідомити про це Держфінмоніторинг України протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний надавати на запит Держфінмоніторингу України додаткову інформацію з приводу фінансових операцій, які стали об'єктом фінансового моніторингу, копії первинних документів, на підставі яких були проведені такі операції та пов'язані з ними фінансові операції, відомості про їх учасників, а також іншу інформацію, зокрема ту, що становить банківську або комерційну таємницю, таємницю страхування, копії документів, необхідні для виконання покладених на Держфінмоніторинг України завдань, протягом п'яти робочих днів з дати надходження запиту;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний надавати на запит Держфінмоніторингу України інформацію (у тому числі копії документів), необхідну для виконання ним запиту, що надійшов від уповноваженого органу іноземної держави, зокрема ту, що становить банківську або комерційну таємницю, протягом п'яти робочих днів з дати надходження запиту;
- суб'єкта первинного фінансового моніторингу зобов'язаний надавати на запит Держфінмоніторингу України інформацію щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій клієнта, операції якого стали об'єктом фінансового моніторингу;
- суб'єкта первинного фінансового моніторингу зобов'язаний за дорученням Держфінмоніторингу України, наданим з метою виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави про зупинення відповідної фінансової операції як такої, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, зупиняти проведення або забезпечити моніторинг фінансової операції відповідної особи;

- суб'єкта первинного фінансового моніторингу зобов'язаний забезпечувати зупинення видаткових операцій за рахунками клієнтів (осіб) у разі, якщо такі операції містять ознаки передбачені статтями 15, 16 Закону, на строк до п'яти робочих днів, на виконання рішення Держфінмоніторингу України, при цьому прибуткові фінансові операції не зупиняються та в той самий день суб'єкта первинного фінансового моніторингу зобов'язаний повідомити про проведення таких операцій Держфінмоніторингу України, а також забезпечувати продовження зупинення або поновлення проведення фінансових операцій на виконання рішення Держфінмоніторингу України.

Враховуючи, що такі дії суб'єкта первинного фінансового моніторингу зачіпають законні права клієнтів суб'єкта первинного фінансового моніторингу та інших осіб та можуть нанести їм шкоду, за яку суб'єкт первинного фінансового моніторингу може понести відповідальність, зупинення, відмова від проведення фінансових операцій, моніторинг та надання інформації про такі операції повинні мати законні підстави та бути оформлені у порядку передбаченому законодавством, враховуючи наступні положення Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму», а саме:

- порядок надання інформації на запит Держфінмоніторингу України щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій клієнта, операції якого стали об'єктом фінансового моніторингу встановлюється Держфінмоніторингом України за погодженням з відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу;
- порядок зупинення проведення або забезпечення моніторингу фінансової операції відповідної особи за дорученням Держфінмоніторингу України, наданим з метою виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави про зупинення відповідної фінансової операції як такої, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму встановлюється Держфінмоніторингом України за погодженням з відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу;
- порядок зупинення чи поновлення проведення або забезпечення моніторингу фінансової операції відповідної особи на виконання доручення Держфінмоніторингу України протягом строку, встановленого запитом уповноваженого органу іноземної держави про зупинення відповідної фінансової операції як такої, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, визначається суб'єктом державного фінансового моніторингу, що здійснює регулювання і нагляд за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, в межах його повноважень;
- порядок зупинення та поновлення проведення фінансових операцій суб'єктом первинного фінансового моніторингу, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, або якщо така операція містить ознаки, передбачені статтями 15 і 16 Закону, або зупинення видаткових операцій за рахунками клієнтів (осіб) у разі, якщо такі операції містять ознаки, передбачені статтями 15, 16 Закону на виконання рішення Держфінмоніторингу України (у випадках передбачених статтею 17 Закону), визначається суб'єктами державного фінансового моніторингу, які здійснюють регулювання і нагляд за діяльністю суб'єктів первинного фінансового моніторингу в межах їх повноважень;
- подання інформації суб'єктом первинного фінансового моніторингу Держфінмоніторингу України в установленому порядку не є порушенням професійної таємниці, таємниці страхування, банківської або комерційної таємниці;
- зупинення фінансових операцій відповідно Закону не є підставою для виникнення цивільно-правової відповідальності суб'єкта первинного фінансового моніторингу та його посадових осіб за порушення умов відповідних правочинів;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу, його посадові особи та інші працівники не несуть дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за подання Держфінмоніторингу України інформації про фінансову операцію, якщо вони діяли в межах Закону, навіть якщо такими діями завдано шкоди юридичним або фізичним особам, та за інші дії, пов'язані з виконанням Закону.

Порядок зупинення, моніторингу, відмови від проведення фінансових операцій, подання інформації про фінансові операції у кожному з наведених вище випадків будуть більш детально розглянуті у наступних розділах, однак у всіх цих випадках важливо також виконувати загальні вимоги стосовно оформлення внутрішніх розпорядчих документів суб'єкта первинного фінансового моніторингу, зокрема, у випадках та у порядку визначених суб'єктами державного фінансового моніторингу, які здійснюють регулювання і нагляд за діяльністю відповідних суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які наведені далі.

16.1. Вимоги до оформлення рішень суб'єктами первинного фінансового моніторингу пов'язаних з зупиненням чи моніторингом окремих фінансових операцій, встановлені НКЦПФР

Відповідно до порядку затвердженого рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку зупинення та поновлення проведення фінансових операцій на ринку цінних паперів суб'єктами первинного фінансового моніторингу», у всіх передбачених Законом випадках, зупинення, поновлення проведення, забезпечення моніторингу фінансової операції (зупинення проведення, подовження зупинення проведення, подальшого подовження зупинення проведення, поновлення проведення фінансової операції, або зупинення проведення видаткових операцій за рахунками осіб, або подальшого зупинення проведення видаткових операцій за рахунками осіб, забезпечення моніторингу фінансової операції, зупинення чи поновлення проведення або забезпечення моніторингу фінансової операції на виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави на виконання рішення/доручення Держфінмоніторингу України) здійснюється за внутрішніми розпорядчими документами суб'єкта первинного фінансового моніторингу, які оформлюються суб'єктом первинного фінансового моніторингу з виконанням наступних вимог:

- ❖ розпорядчі документи готуються відповідальним працівником суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- ❖ розпорядчі документи підписуються керівником суб'єкта первинного фінансового моніторингу або особою, яка виконує його обов'язки;
- ❖ розпорядчі документи повинні містити, зокрема, відомості про клієнта, фінансові операції (видаткові операції за рахунками клієнта (осіб)), номери рахунків, що задіяні у проведенні операцій, та реквізити рішення/доручення Держфінмоніторингу України.

Література

1. Закон України від 28.11.2002 № 249-IV «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (зі змінами та доповненнями).
2. Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 27.07.2010 №1156 «Про затвердження Порядку зупинення та поновлення проведення фінансових операцій на ринку цінних паперів суб'єктами первинного фінансового моніторингу» (зі змінами та доповненнями).